

Förslag till Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2021 - 2026

Synpunkter från Roks, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, Roks, en feministisk och separatistisk organisation vars uppgift det är att synliggöra och motverka mäns och killars våld mot kvinnor, tjejer och barn. Vårt mål är att bidra till en förbättring av kvinnors och tjejers livsvillkor. Roks arbetar för att synliggöra sambanden mellan kön, makt och våld samt öka kunskapen och kompetensen i dessa frågor såväl inom som utom organisationen. För Roks innefattar mäns våld mot kvinnor och tjejer bland annat utsatthet för fysisk och psykisk misshandel, pornografi, prostitution, sexuellt våld, trakasserier, våld i hederns namn och surrogatmödraskap.

Roks ser att mäns våld kan drabba alla kvinnor och tjejer, men också att kvinnors och tjejers livsvillkor och livsrum kan variera beroende av etnicitet, social tillhörighet, ålder, sexualitet, funktionshinder och missbruk. Därför är det nödvändigt att belysa båda de erfarenheter som skiljer och de som förenar kvinnor och tjejer. Roks uppmärksammar att mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn är ett systematiskt våld och ska därför ses som ett samhällsproblem. Kärnan i Roks verksamhet är stödet till lokala kvinno- och tjejjourer i deras utveckling och arbete för kvinnor, tjejer och barn som är utsatta för mäns våld. Roks är en kvinnoseparatistisk organisation för att vi ser vikten av att kvinnor stöttar kvinnor. Roks är där för att ge kvinnan, tjejen och barnet en plats för att ta sig ur en relation där mannen använder våld. För att stötta och hjälpa henne krävs att vi påverkar reformer. Denna utredning handlar om våld i hederns namn.

Detta förslag handlar om Göteborg Stads program som innehåller förslag som är trygghetsskapande och brottsförebyggande. Roks anser att det är sällan offret är i fokus och kommer därför kommentera denna utredning utifrån henne.

Roks sammanfattande synpunkter

Göteborg Stad ska implementera ett trygghetsskapande och brottsförebyggande program för att förtydliga vad som förväntas av stadens nämnder och styrelse för att öka tryggheten och minska brottsligheten i staden. Roks ställer sig mycket kritiska till att förslaget saknar tydliga mål för att stoppa mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn. Roks ser allvarligt på att förslaget saknar stödinsatser för offer som varit utsatta för våld. Roks ser positivt på att kunskapshöjande

åtgärder ska införas för beslutsfattare, tjänstepersoner invånare och andra lokala intressenter. Roks ser att kunskapshöjande åtgärder också innebär att kunskapen om mäns våld mot kvinnor höjs. En annan positiv åtgärd är att samverkan, bland samhällets olika delar, ska öka. Roks menar dock bestämt att det inte får ske på kvinnor och tjejers bekostnad.

Roks synpunkter

Mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn

- *Programmet saknar tydliga åtgärder för att stoppa mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn*
- *Roks menar bestämt att alla åtgärder som införs ska utgå från offret, i enlighet med Istanbulkonventionen*

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet även kallad Istanbulkonventionen innebär att staterna ska skydda kvinnor mot alla former av våld och att förebygga, lagföra och avskaffa våld mot kvinnor och våld i hemmet. Istanbulkonventionen kräver också att staterna ska bidra till att avskaffa diskriminering av kvinnor och genom att stärka kvinnors ställning faktiskt bidra till att främja jämställdhet mellan kvinnor och män.¹ Istanbulkonventionen är ju bindande även för Göteborg Stad.²

Roks ser allvarligt på att mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn helt saknas i ett program som ska vara trygghetsskapande och brottsförebyggande. Kvinnor, tjejer och barn har väldigt få platser i samhället där de inte riskerar att utsättas för våld, inklusive sina egna hem. Därav krävs det tydliga riktlinjer även i detta program för att kunna bekämpa mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn.

Stödinsatser för offer

- *Roks ställer sig kritisk till att programmet saknar förslag på stödinsatser för offer*
- *Roks menar att kvinnojourer och tjejjourer ska vara en del i stödinsatser för kvinnor och tjejer*

Roks anser att samhället brister i stödåtgärder för de offer som utsätts för mäns våld, som i sin tur kan innebära att brottsoffret känner sig rädd och ensam och därav inte samarbetar.

Enligt Istanbulkonventionen ska parterna skyndsamt vidta åtgärder för att på ett lämpligt sätt kunna erbjuda brottsoffret skydd vid alla former av våld som faller inom ramen för konventionen.³ Roks anser att det inte finns sådant skydd för kvinnor, tjejer och barn förutom på en kvinno- och tjejjour.

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem. Kvinnor och tjejer riskerar att utsättas för våld på nästan alla platser de befinner sig på.

---

¹ Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor "Istanbulkonventionen", Artikel. 1a och 1b.

² Istanbulkonventionen Artikel 5.1.

³ Istanbulkonventionen 6 kap. art 43.

Kvinnojourerna och tjejjourerna har över 40 års erfarenhet av att ge stöd för kvinnor och tjejer som utsatts för våld. Jourerna har i över 40 år stått bredvid henne när hon bearbetar våldet och startar om med ett liv utan våld. Kvinnor och tjejer behöver stödinsatser för att kunna bearbeta de våld de varit med om. I frågan om stödinsatser för kvinnor och tjejer så behövs därför kvinno- och tjejjourernas expertkunskap.

Målsättning: Kunskapshöjande

- *Roks ställer sig positiva till förslaget om kunskapshöjande åtgärder. Däremot måste förslaget innebära kunskapshöjande på området mäns våld mot kvinnor*

Roks ser positivt på att programmet inkluderar kunskapshöjning på områdena trygghetsskapande och brottsförebyggande. Kunskapshöjningen ska, enligt programmet, öka medvetenheten hos beslutsfattare, tjänstepersoner invånare och andra lokala intressenter. Avsnittet benämner inte mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn direkt.

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem där kvinnor och tjejer utsätts oproportionellt för strukturellt våld. Det är därför betydande att beslutsfattare, tjänstepersoner, invånare och andra lokala intressenter är medvetna om våldet som kvinnor och tjejer utsätts för. Enligt Artikel 13.1 i Istanbulkonventionen ska det genomföras kampanjer och program för att öka medvetenheten om våldet som kvinnor och tjejer utsätts för. Artikel 13.1 nämner att civila samhällsorganisationer ska användas för att öka kunskapen i samhället. Kvinnojourerna och tjejjourernas kunskap har i över 40 år arbetat för kunskapshöjning på området. Roks ser därför att Göteborg Stad ser och använder kvinnojourerna och tjejjourernas expertkunskap.

Målsättning: Öka samverkan

- *Roks ser positivt på att programmet föreslår att öka samverkan bland olika insatser*
- *Roks ser positivt på att programmet ser att civilsamhällets ska vara en del i samverkansarbetet*
- *Roks menar bestämt att samverkan inte får ske på kvinnors och tjejers bekostnad*

Roks delar bilden av att en ökad samverkan måste ske för att stoppa mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn. Idag lever många kvinnor och barn med skyddad identitet för att inte riskeras att utsättas för våld av en man. I många fall så lever de med skyddad identitet för att inte mördas av en tidigare partner. Vår erfarenhet visar att den skyddade identiteten genom att institutioner, företag, myndigheter och kommuner rubbar deras identitet. Därför ser Roks att, i enlighet med Istanbulkonventionen, detta inte sker på kvinnors och tjejers bekostnad. För att öka samverkan bör en riskbedömning ske för att analysera konsekvenserna för kvinnor och tjejer av en ökad samverkan.

Förslaget innebär även att civilsamhället ska vara en del i att öka samverkan. Roks ser mycket positivt på att kvinno- och tjejjourerna är en del i samverkan för att öka tryggheten för kvinnor och tjejer i Göteborg.

Här nedan är Roks kvinno- och tjejjourer i Göteborg området:

Kvinnojouren och tjejjouren ADA

Kvinnojouren Frideborg

Finska Kvinnojouren Piilopirtti

Kvinnojouren Duvan i Trollhättan

I detta ärende har ordförande för Roks Jenny Westerstrand beslutat. Författare till detta yttrande är Adine Samadi Vice ordförande för Roks.

Stockholm den 10 September 2021

Jenny Westerstrand
Ordförande Roks